445

F
121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

DISSERTATIO JURIDICA
SECUNDA
DE
CAUSIS OBLIGATIONUM.

445 F 121

Quam
FAVENTE DEO T. O. M.
SUB PRÆSIDIO
D. JOANNIS ORTWINI WESTENBERGII J.U.D.
Ejuſdemque Facultatis in Illuſtri DUCATUS
GELRIAE & COMITATUS ZUTPHANIAE
Academia, quæ Harderovici eſt Profeſſoris Ordinarii. h. t. Rectoris Magnifici.
Publicæ Diſquiſitioni ſubjicit
ANTONIUS DEUTZ Amſtelod. Batavus.
Ad diem 10 Maji. horis locoque ſolitis.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

HARDEROVICI,
Apud ALBERTUM SAS, Academiæ Ducatûs Gelriæ
& Comitatûs Zutphaniæ Typogr. cIɔ Iɔc xcix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

FAUTORIBUS
ATQUE
AMICIS.

Hanc Diſſertationem Juridicam eo quo par eſt animo

D. D. D.

ANTONIUS DEUTS.

Reſpondens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

DISSERTATIO JURIDICA SECUNDA DE CAUSIS OBLIGATIONUM.

CAP. I.

§. 1. ACtum eſt de CAUSA OBLIGATIONUM REMOTA, videndum itaque nunc porro de CAUSIS PROPINQUIS.

§. 2. De quibus ita *Imp.* in §. *ult. I. de obl. Obligationes aut ex Contractu ſunt, aut Quaſi ex contractu, aut, ex Maleficio, aut Quaſi ex Maleficio.*

§. 3. Paulo aliter, non minus tamen accurate *Gajus* JC. in *l.* 1. *ff. d. Obl. & Act. Obligationes aut ex Contractu naſcuntur, aut ex Maleficio, aut proprio quodam jure ex Variis cauſarum figuris.*

§. 4. Ut adeo *Cauſæ Obligationum Propinquæ* vel *Ordinariæ* ſint, vel *Extraordinariæ*: *Ordinariæ* quatuor, *Contractus*, *Quaſi Contractus*, *Maleficium* ſeu *Delictum*, & *Quaſi Maleficium* ſeu *Quaſi Delictum*. *Extraordinariæ* complures, *Variæ* ſcil. *Cauſarum figuræ.*

§. 5. A *Cauſis* etiam Obligationes diſtribuere voluiſſe videtur *Modeſtinus* in *l.* 52. *ff. de O. & A. Obligamur* inquit *aut re, aut verbis, aut ſimul utroque, aut conſenſu, aut Lege, aut Jure honorario, aut neceſſitate, aut & peccato.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 6. Sed confundit ibi cauſas remotiores cum propinquis, cauſas nimirum Juris & facti, cauſas propter quas Obligatio conſtituitur, cum jure quod Obligationes conſtituit & confirmat.

§. 7. Miſſo itaque *Modeſtino*, de *Cauſis Obligationum Propinquis*, tum *Ordinariis* tum *Extraordinariis*, ſecundum mentem *Imp.* & *Gaji* JCti diſpiciamus.

CAP. II.

§. 1. ET *prima* quidem, eaque *Ordinaria Obligationum Cauſa* eſt CONTRACTUS.

§. 2. Quemadmodum autem τὸ *Contrahere* late patet, ita & *Contractus* (quod inde deſcendit) in Jure noſtro varie accipitur.

§. 3. 1. *Latiſſime*, ut omnia omnino facta comprehendat ex quibus obligatio naſcitur, ipſa etiam *Delicta*. Hinc *Paulus* JC. in *l.* 20. *ff. de jud. Omnem obligationem pro contractu habendam exiſtimandum eſt, ut ubicunque aliquis obligatur & contrahi videatur, quamvis non ex crediti cauſa debeatur.* Nec non *Triphoninus* in *l.* 52. *ff. de re jud. Si rerum amotarum cum viro agatur, quanquam videatur ea quoque actio præcedentis ſocietatis vitæ cauſam habuiſſe, in ſolidum condemnari debet, quoniam ex male contractu & delicto oritur*: Quo ſenſu & *crimina* paſſim *contrahi* dicuntur. Sic *Marcianus* in *l.* 15. *ff. de donat. Poſt contractum crimen capitale donationes factæ non valent.* Item *Papinianus* in *l. ult. ff. de accuſ. Alterius provinciæ reus apud eos accuſatur, apud quos crimen contractum oſtenditur.* Nec non *Sever.* & *Anton.* Impp. in *l.* 1. *C. ſi adv. delict. Sed cum delictum non ex animo ſed ex contractu* (ſic legend.) *venit.*

§. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 4. Quemadmodum & *Ariſtot.* 5. *Eth.* 2. Verbum συναλλάγματος (quod tamen in jure noſtro fere tantum ad commercia refertur *l.* 1. §. 2. *ff. de pact. l.* 19. *ff. de V. S.*) tam late accipit, ut & *Contractus* & *Delicta* ſub eo comprehendat. Duo enim ille genera συναλλάγματος facit, ἑκούσια καὶ ἀκούσια, *voluntaria* & *involuntaria.* Ἑκούσια appellat commercia, conventiones, contractus: Ἀκούσια vero Maleficia & delicta. add. *l.* 2. *ff. d. ll.*

§. 5. II. *In Latiori* ſenſu *Contractus* ponitur pro omni ea conventione, quæ obligationem producit efficacem, ut & *Pacta Legitima* contineat. v. *l.* 17. *C. de fid. inſtrum.*

§. 6. III. *Late*, ut *Contractus* non tantum ſignificet *Veros*, ſed & *Quaſi tales.* v. *l.* 16. *ff. de neg. geſt. l.* 23. *ff. de R. J.*

§. 7. VI. *Stricte* & *proprie*, quatenus *Quaſi Contrabus* opponitur. §. *ult. I. de oblig.*

§. 8. v. *Strictiſſime*, dum ad ſolos *Contractus Conſenſuales* reſtringitur. v. *l.* 19. *ff. de V. S.*

§. 9. Unde non potuit fieri non, quin variæ *Contractus* ab Interpretibus formarentur deſcriptiones.

§. 10. Quidam *Contractum* recte deſcribi cenſent, *ultro citroque obligationem*, ex *l.* 19. *ff. de V. S.* Ubi ita *Ulpianus.* *Labeo Libro primo Prætoris Urbani definit, quod quædam agantur, quædam gerantur, quædam contrahantur. Actum quidem generale verbum eſſe, ſive verbis ſive re quid agatur, ut in ſtipulatione vel numeratione: Contractum autem ultro citroque obligationem, quod Græci* συνάλλαγμα *vocant, veluti emtionem venditionem, locationem conductionem, ſocietatem: Geſtum autem ſignificare ſine verbis factum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 11. Sed non poteſt hæc deſcriptio de omnibus accipi Contractibus, utique non de *Mutuo*, neque *Stipulatione*, neque *Literarum obligatione*. Quin & verba *ultro citroque* ad eos contractus qui conſenſu conſtant pertinere, & ad eos à Labeone referri, tum propter ſubjecta exempla, tum propter *vers.* proxime præcedentem, quo contractus qui re vel verbis conſtant à Contractu in ſpecie ſumto ſeparat, ex ipſa lege manifeſtum videtur.

§. 12. Neque etiam animus fuiſſe videtur tum *Labeoni d. l.* tum *Ulpiano Lib.* XI. *ad Edictum* ex quo *d. l.* 19. excerpta eſt, de *Contractu* ex profeſſo agere. Egit enim *Lib.* XI. *ad Edict. Ulpianus* de in integrum reſtitutionibus, & ſpeciatim de reſtitutione minorum, qua de Prætor edixit, *Quod cum minore quam XXV. annis natu Geſtum eſſe dicetur, uti quæque res erit animadvertam l.* 1. §. 1. *ff. de min.* Eaque occaſione quid per GESTUM intelligendum ſit expoſuit, uti apparet ex *l.* 7. *ff. de minor.* ſimulque *Labeonis* de eo ſententiam memoravit.

§. 13. Alii *Contractum* dicunt *conventionem cum cauſa*, ex *l.* 7. §. 1. 2. *ff. de pact.* ſeu *Conventionem quæ in ſe habet negotium aliquod*; ex *l.* 15. *ff. de præſcr. verb.*

§. 14. Cui Deſcriptioni iſtud maxime obſtat, quod *Cauſa* vel *Negotium* in *d. l* 7. §. 2. *l.* 15. *ff. de præſcr. verb.* non ad omnes contractus, ſed *innominatos* tantum referatur.

§. 15. Nonnulli *Contractum* dicunt eſſe *Actum ad obligationem comparandam interpoſitum*, ex *l.* 2. *in fin. ff. de reb. cred.* A qua deſcriptione non longe abeunt iſti, qui dicunt *Conventionem eſſe, conſtantem pro-*

pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

pria vi ac energia civilem obligationem & actionem producendi. arg. *d. l. 7. §. 1. 2. ff. de pact.*

§. 16. Sed neque hæc deſcriptio ſatisfacit, quia *Pacta Legitima* etiam Actus & Conventiones ſunt, quæ obligationem & actionem pariunt; quæ tamen à contractibus diverſa eſſe, negari nequit.

§. 17. Plerisque ea *Deſcripto* placet, qua *Contractus* dicitur *Conventio habens ſpeciale nomen, vel nomine deficiente civilem obligandi cauſam*, ex *l. 7. §. 1. 2. ff. de pact.*

§. 18. Cumque *Conventio* alia ſit *expreſſa* alia *tacita*, dictam deſcriptionem *Contractus* ita accipiunt, ut ſub ea non tantum *Veros* ſed & *Quaſi tales* contineri cenſeant.

§. 19. Et eorum alii quidem *Contractus* dicunt eſſe vel *Veros* vel *Quaſi tales*: Alii vero Contractus primum in *Nominatos* dividunt & *Innominatos*: Et hos iterum in *Veros* & *Quaſi tales* ſubdividunt.

§. 20. Verum enim vero quemadmodum ultima hæc *Contractus* deſcriptio cum verbis *d. l. 7. §. 1. 2.* optime convenit, ita fatendum *Ulpianum* JCtum in *d. l. 7.* de *Veris* tantum, non etiam de *Quaſi contractibus* agere; Vocabulumque *conventionis* & *conſenſus* raro admodum de tacito & præſumto conſenſu accipi.

§. 21. Satius itaque fuerit, cum *Contractus* & *Quaſi contractus* tanquam diverſæ *Obligationum cauſæ* in *§. ult. I. de Oblig.* proponantur, de ſingulis ſeparatim agere.

§. 22. Eſt itaque *Contractus* ſecundum *d. l. 7. §. 1. 2.* *Conventio habens ſpeciale nomen, vel eo deficiente civilem obligandi cauſam. Quæ* (ſcil. conventiones) *pariunt actiones* ait *Ulp. d. l. 7. §. 1. 2. in ſuo nomine non ſtant, ſed*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

ſed tranſeunt in proprium nomen contractus, ut emtio venditio, locatio conductio, ſocietas, commodatum, depoſitum, & cæteri ſimiles contractus. Sed ſi in alium contractum res non tranſeat, ſubſit tamen cauſa, eleganter Ariſto Celſo reſpondit eſſe obligationem. Utputa dedi tibi rem ut mihi aliam dares, dedi ut aliquid facias, hoc συνάλλαγμα *id eſt contractum eſſe, & hinc naſci civilem obligationem.*

§. 23. Ex quibus principalis *Contractuum Diviſio*, quod ſcil. alii *Nominati* ſint alii *Innominati*, manifeſta eſt.

§. 24. *Contractus Nominati* ſunt *qui proprium & ſpeciale nomen habent. d. l. 7. §.* 1. tanquam ſignum certæ formæ & Actionis.

§. 25. Neque enim hoc ita accipiendum eſt, quaſi *Nomen* in iis Obligationem producat & actionem. Sunt enim quædam *Conventiones* quæ propter frequentem uſum certum nomen eamque vim acceperunt, ut, etiamſi nihil ſpecialiter dictum ſit, ex ſolo nomine earum natura ſatis intelligatur.

§. 26. *Contractus Nominati* perficiuntur vel *Re*, vel *Verbis*, vel *Literis*, vel *Conſenſu. §. ult. J. de oblig.*

§. 27. Licet enim in omni *Contractu* conſenſus ſit neceſſarius, ſunt tamen quidem *Contractus*, in quibus præter Conſenſum, vel *Rei traditio* intercedere debet, vel *Verba*, vel *Literæ*. Quidam, in quibus præter conſenſum nihil requiritur, qui *ſolo conſenſu* perficiuntur. *t. t. J. de Obl. ex conſens.*

§. 28. *Contractus* qui *Re* perficiuntur, ſunt quatuor, *Mutuum*, *Commodatum*, *Depoſitum*, & *Pignus. pr. & ſeqq. §§. J. quibus mod re cont. Obl.*

§. 29.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 29. *Contractus* qui *Verbis* perficitur, alio nomine *Verborum Obligatio*, ſeu *Stipulatio* dicitur. *t. t. ff. & I. de Verb. Obl. t. C. de cont. ſtipul.*

§. 30. *Contractus* qui *Literis* perficitur, alio nomine *Literarum Obligatio* vocatur. *inſcr. t. I. de Lit. Obl.* Quem ſeparatum ab aliis *contractum* eſſe, docent tum *§. ult. I. de Obligat. §. un. I. de Obligat. ex conſenſ. §. 1. I. de fidejuſſ.* tum maxime *§. un. I. de Lit. Obl.* Ubi Imp. ejus naturam ex profeſſo exponit.

§. 31. *Contractus* qui *conſenſu* perficiuntur ſunt quinque, *Emtio Venditio*, *Locatio Conductio*, *Emphyteuſis*, *Societas* & *Mandatum*. *t. I. de Oblig. ex conſenſ. §. 3. I. de locat.*

§. 32. Ex quibus *Obligatio* naſcitur, & *Actio*, naturæ & nomini ſingulorum Contractuum conveniens.

§. 33. *Contractus Innominati* ſunt, *qui nomen certum nou habent, ſed civilem obligandi cauſam.*

§. 34. Poſſuntque iſti referri ad quatuor ſumma genera *Do ut des*, *Do ut facias*, *Facio ut des*, *Facio ut facias*. *l. 5. ff. de præſcr. verb.*

§. 35. In quibus *Cauſa* non finalem ſeu impellentem, quæ in omnibus pactis intercedit, ſignificat, ſed *dationem* vel *factum*, i. e. implementum ab altera parte præſtitum, ea lege, ut alter ſimiliter det vel faciat. *d. l. 7. §. 2. ff. de pact.*

§. 36. Ex quibus ſimiliter obligatio oritur valida, & *Actio*, quæ modo *in factum*, & quidem *in factum civilis*, *l. 1. 2. 3. l. 22. ff. de præſcr. verb.* modo *Præſcriptis verbis l. 17. §. ult. l. 24. ff. de præſcr. verb.* modo *utilis quæ præſcriptis verbis rem geſtam demonſtrat. l. 6. C. de transact.* vocatur.

§. 37. Quæ Actio *Præſcriptis verbis*, & *in factum*

præſcriptis verbis dicitur, quia *Contractuum Innominatorum* natura nullo certo nomine, uti *Contractuum Nominatorum* v. *l.* 43. *ff. de pact.* ſignificari poteſt, & proinde res geſta, *præſcriptis verbis* in factum, deſignanda eſt. *l.* 1. 2. 3. *ff. de præſcr. verb. l.* 6. *C. de transact.*

CAP. III.

§. 1. SEcunda *Obligationum cauſa Ordinaria* eſt Quasi Contractus, ut *Imp.* expreſſe ait in §. *ult. I. de Oblig.*

§. 2. Cui Contrarius non eſt *Gajus* JC. in *l.* 1. *pr. ff. de Obl. & Act.* dum ait, *Obligationes aut ex Contractu naſci, aut ex Maleficio, aut ex Variis cauſarum figuris.*

§. 3. JCtum enim *Gajum* ſub *contractu Quaſi Contractum* comprehendere, omnino probabile eſt.

§. 4. Tum quia & alii ſub nomine *contractus, Quaſi contractus* complexi ſunt; Aperte *Paulus* in *l.* 16. *ff. de neg. geſt. Sed & cum aliquis negotia mea gerit, non multa negotia ſunt, ſed unus contractus; Niſi ab initio ad unum negotium acceſſit ut finito eo diſcederet, hoc enim caſu ſi nova voluntate aliud quoque aggredi cœperit, alius contractus eſt.* Nec non *Ulpianus* in *l.* 23. *ff. de R. J. Contractus quidam dolum malum duntaxat recipiunt, quidam & dolum & culpam: Dolum tantum Depoſitum & Precarium. Dolum & culpam, Mandatum, Commodatum, Venditum, Pignori acceptum, Locatum, item Dotis datio, Tutelæ, Negotia geſta, in his quidem* (leg. quidam) *& diligentiam; Societas, & rerum communio.* Quibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

locis *Negotiorum geſtio*, *Tutelæ adminiſtratio*, & *Communio* ſub nomine *Contractus* expreſſe comprehenduntur. Eoque pertinet, quod ait *Imp.* §. 1. *I. de act. Namque agit unusquisque cum eo qui ei obligatus eſt, vel ex Contractu vel ex Maleficio, quo caſu proditæ ſunt actiones in perſonam, per quas intendit adverſarium ei dare aut facere oportere, vel aliis quibusdam modis.*

§. 5. Tum quia idem *Gajus l. 5. pr.* §. 1. 2. 4. *ff. de Obl. & Act. Quaſi Contractus* ex profeſſo exponit.

§. 6. Eſt enim *Lex* 1. ex *Lib.* 11. *Aureorum* ſeu *Rerum Cottianarum Gaji*, *Lex* 5. autem ex *Lib.* 111. *Aureorum* excerpta. *Libro* 11. autem *Aureorum* de *Contractibus* eum inter alia egiſſe ex *l. 2. l. 4. ff. mand. l. 72 ff. pro ſoc. l. 2. ff. de peric. & comm. rei vend. l. 15. ff. eod. l. 2. ff. locat.* manifeſtum eſt. Ut adeo vix dubitandum ſit, Libro 111. Aureorum eum *Quaſi Contractus* reliquasque Obligationum cauſas executum eſſe. Quandoquidem de *Delicto* & *Quaſi Delicto* eodem *Lib.* 111. actum fuiſſe, docet *l. 4. l. 5. ff. de Obl. & Act.* nec non *l. 6. ff. de extr. cogn.*

§. 7. Eſt autem *Quaſi Contractus*, *Factum non turpe, ex quo citra conventionem naſcitur obligatio.*

§. 8. Nuſquam quidem hæc Negotia quæ *Quaſi Contractus* dicimus *Quaſi contractus* appellantur, ſed *ex iis quaſi ex contractu obligatio naſci* dicitur. §. *ult. I. de obl. Rubr. t. I. de obl. quæ quas. ex contract.*

§. 9. Minime tamen hoc obſtat, quominus *Quaſi Contractus* dicere liceat.

§. 10. Neque enim aliena à juris ratione hæc appellatio eſt: Cum & *Quaſi poſſeſſio l. 10. ff. ſi ſerv. vind. Quaſi Uſusfructus* §. 2. *I. de uſufr. Peculium Quaſi Ca-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

ſtrenſe §. *ult. I. de teſt. mil.* Actio *Quaſi Serviana* §. 7. *J. d. Act.* ſimiliaque in legibus noſtris occurrant.

§. 11. Fundamentum autem Obligationis quæ ex *Quaſi Coutractu* oritur, in *Æquitate* & *Utilitate communi* ponenda eſt.

§. 12. *Æquitas* ſane fundamentum generale eſt, cui omnes obligationes efficaces innituntur, omnibusque *contractibus* commune.

§. 13. Sed quemadmodum quædam negotia adeo ſunt frequentia in Rep. ut paulatim proprium nomen acceperint, ex quo Natura eorum ſatis intelligitur, quæ *contractus Nominatos* diximus, quædam vero quæ certo quidem nomine ſignificari nequeunt, in quibus tamen *cauſa obligandi* manifeſta eſt, quæ *contractus Innominatos* vocavimus; Ita quædam ſunt Negotia propter æquitatem non tantum obligatoria, ſed & *contractibus* ſimilia, quæ proinde *Quaſi contractus* recte dici potuerunt.

§. 14. *Negotiorum enim Geſtio*, & *Tutelæ Adminiſtratio* ſimiles ſunt *Mandato*, nec non quodammodo do *Hereditatis aditio*. *Rei communio* vero ſimilis eſt *Societati*, & *Indebiti ſolutio Mutuo*. §. 1. *I. quib. mod. re cont. obl.*

§. 15. Ut adeo mirum videri non debeat, iſthæc Negotia, præ aliis, in quibus tanta ſimilitudo cum *Contractibus* non invenitur, *Quaſi Contractus*, vocari: Quibus tamen cancellis cum omnia circumſcribi non poſſunt Negotia, præter *Contractus* & *Quaſi tales* Obligationes naſci ex variis cauſarum figuris, recte monet *Gajus* JC. in *l.* 1. *pr. ff. de Obl. & Act.* De quibus poſtea.

§. 16. Minime itaque fundamentum *Obligationis*, quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

quæ *Quaſi ex Contractu* naſcitur in *tacito Conſenſu* ponendum eſt. Tum quia per eos ignorantes etiam & inviti obligantur §. 1. *I. de Oblig. quæ quas. ex contract. Tum* quia ſi in tacito conſenſu fundamentum obligationis ponatur, *Quaſi Contractus* in *Verum* aliquando mutabitur.

§. 17. Quid enim, ſi tacitum conſenſum dicamus intercedere, aliud erit *Negotiorum Geſtio*, quam *Tacitum Mandatum?* v. *l.* 18. *ff. mand.* Quid aliud *Rei communio*, quam *Tacita Societas?* v. *l.* 4. *pr. ff. pro ſoc.* Nulla ſane ſufficiens differentiæ ratio dari poterit.

§. 18. Præſumtus tamen ſeu fictus conſenſus concedi poteſt; ita ſcil. Credidiſſe Legiſlatores, ſi iſti, quorum v.c. negotia utiliter geruntur, iſtud ſciviſſent, vel præſentes fuiſſent, diſſenſuros non fuiſſe, ſeu certe poſtmodum ratihabituros.

§. 19. Quot autem ſint *Quaſi contractus*, dubium eſt.

§. 20. Imp. quinque proponit & exponit ſub. *tit. I. de obl. quæ quas. ex cont. Negotiorum Geſtionem* ſcil. *Tutelæ Adminiſtrationem*, *Rei communionem*, *Hereditatis aditionem*, & *Indebiti ſolutionem.*

§. 21. Quo numero nos contenti, plures dari non putamus.

§. 22. Sunt ſane plurima alia negotia, ex quibus ceu *Variis cauſarum figuris* Obligatio naſcitur & Actio, quæ *Quaſi Contractibus* annumeranda ſtatuunt diſſentientes, ſed de iis per ſpecies poſtea videbimus.

§. 23. Pauca tantum de locis quibusdam, quæ majorem numerum aperte efflagitare videntur, hic præoccupando monenda ſunt.

§. 24. Sunt autem hæc; *L.* 11. §. 9. *ff. de interorg. in jur.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

fac. Ubi *Ulp. Qui interrogatus reſponderit ſic tenetur, quaſi ex contractu obligatus, pro quo pulſabitur dum ab Adverſario interrogatur.* tum *l.* 3. §. 11. *ff. de pecul.* ubi idem *Ulp. Nam ſicut in ſtipulatione contrahitur cum filio, ità judicio contrahi.* denique *l.* 5. §. 2. *ff de pecul.* Ubi iterum *Ulp. ſi filiusfam. jusjurandum detulerit, & juratum ſit, de peculio danda eſt actio, quaſi contractum ſit.*

§. 25. Non tamen hæc tanti momenti ſunt ut turbare nos debeant.

§. 26. Quantum enim ad *l.* 11. §. 9. *ff. de interrog. in jur. fac.* attinet, probari ex eo nequit *Actionem Interrogatoriam* ex *Quaſi Contractu* natam eſſe: Aliud enim eſt, reſpondentem *ſic teneri quaſi ex contractu obligatus* ſit, aliud *Quaſi ex contractu* ſeu ex *Quaſi contractu* eum obligatum eſſe. Sed licet concederetur *Quaſi contractum* ibi conſtituiſſe *Ulpianum*, minime tamen de eo laborandum eſſet, cum deinde in deſuetudinem abiiſſe *Actiones Interrogatorias* ex *l.* 1. *ff. d. t. de interrog. in jur. fac.* manifeſtum ſit.

§. 27. Similiter non multum præſidii eſt Diſſ. in *l.* 3. §. 11. *ff. de pecul.* Non dicitur enim ibi Judicio *quaſi contrahi*, ſed *ita contrahi ut ſtipulatione.* Si itaque *contrahitur*, ergo non quaſi contrahitur, ſiquidem ad verba attendendum eſt; Et ergo Litis conteſtatio ad *Veros Contractus* referenda, quod nec ipſi Adverſarii dixerint. Hoc dicere JCtus voluit, per litis conteſtationem hoc effici, ut Actor Reo invito alium judicem adire, litive renunciare nequeat.

§. 28. Neque enim ubicunque vocabulum *contrahere* vel *Contractus* occurrit, ſtatim *Contractus* proprie dictus conſtituendus eſt. Horum enim verborum

rum

rum latiſſimum ſenſum eſſe & ante monuimus, & nulli ignotum eſt. Sic *crimina contrahi* dicuntur *l.* 15. *ff. de don. l. ult. ff. de accuſ.* neque tamen ideo crimina proprie *contractus* ſunt. Sic etiam *Nuptiarum Contractus* dicitur iu *l. ult. C. de repud.* Neque tamen ex eo *Matrimonium* proprie *Contractum* eſſe, recte quis inferat.

§. 29. Non denique adverſatur *l.* 5. §. 2. *ff. de pecul.* Nam neque hic JCtus dicit, eo caſu quo deferente filiofam. juratum eſt, ex *Quaſi Contractu* ſeu *Quaſi ex contractu Actionem* dari, ſed dari Actionem *quaſi contractum ſit.*

§. 30. Iſtud dicere voluit, cum præſtito jurejurando non amplius quæratur an debeatur; ſed tantum an juratum ſit §. 11. *I. de act.* eo quod ad conventionem accedit religio *l.* 26. §. *ult. ff. de jurejur.* Prætori viſum eſſe, non minus actionem dandam eſſe, ac ſi ex ſolenni contractu obligatus eſſet.

§. 31. Neque enim *Actio in factum ex jurejurando* nova eſt, ſed adjectitia tantum qualitas prioris Actionis, quæ ſalva manet *l.* 13. §. 3. 5. *ff. de jurejur. l.* 7. §. 7. *ff. de publician.* Uti poſtmodum ſuo loco pluribus demonſtrabimus.

CAP. IV.

§. 1. T*Ertia Obligationum Cauſa Ordinaria* eſt Maleficium ſeu Delictum. §. *ult. I. de Oblig.*

§. 2. Quod deſcribere licet, *omne factum illicitum, dolo malo commiſſum, quod pœnam meretur.* v. *pr. I. de obl. quæ ex delict. l.* 4. *ff. de O. & A. l.* 25. §. 1. *ff. eod.*

l. 14.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

l. 14. *l.* 7. *ff. ad L. Corn. de ſic.* §. 7. *I. de furt. l.* 3. *ff. de injur.*

§. 3. Et eum quidem qui contra *Jus Naturale* alii nocet, ad ſatisfaciendum alteri obligatum eſſe, ex principio *Juris Naturæ*, de non *lædendo altero* facile intelligitur.

§. 4. Adeo ut ſi læſo non ſatisfaciat, in cauſa ſit, ut bellum contra eum geri poſſit.

§. 5. Sed cum bellum contra aliquem geritur, eaque ratione iſte ad ſatisfaciendum adigitur, puniri proprie dici nequit. Pœna enim tantum in ſubditos locum habet.

§. 6. Quomodo autem aliquis in Rep. conſtitutus, propter delictum contra Leges commiſſum, puniri poſſit, dubium eſt.

§. 7. Neque enim videtur poteſtas puniendi à ſingulis in Civitatem ſeu Principem per pacta conferri potuiſſe. Cum pœna ſit aliquid quod invito infligitur, quod autem ſibi quis infert, invito accidere nequit; ut explicatu difficile ſit, quomodo quis facultatem puniendi ſeipſum habeat.

§. 8. Unde *Hobbes Leviath. c.* 28. tradit jus puniendi, quod habet Civitas, non eſſe ortum à conceſſione civium; ſed ejus juris fundamentum in eo jure ſitum eſſe, quod ante civitatis conſtitutionem unicuique faciendi quidlibet, quod ad conſervationem ſui ipſi videretur neceſſarium, competeret. Unde jus iſtud Civitati non datum ſed relictum eſſe; quo ipſo tamen, utpote quæ tantas vires habet, ad præſervationem omnium civium ſuo arbitrio uti poſſit.

§. 9. Sed cum ju pænas ſumendi diverſæ ſit naturæ à jure ſeipſum conſervandi cumque illud exerceatur

tur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Eerdigt

AAN DEN

Wel ge-oeffenden HEER,

ANTONIO DEUTZ.

MYn Heer de Liefde-band die my aen uw verpligt,
Alleenlijck d'oorzaak is van dit gering gedigt,
't Welk ik eerbiediglijk u offre voor u oogen,
Is 't niet na uw verdienſt, het is na mijn vermogen.
'k Verheug my dat ik u beklimmen ſie den Trap,
Waar langs Heer *Weſtenberg* door ſchrand're wetenſchap
De Rechts-kund' u doet zien, volmaakt in al zijn deelen.
Die *held're zon*, wiens licht ons hert en zin kan ſtreelen
Door zijne wijsheids glans, die 't *Burger Regt-boek* toont,
Scherpt zo uw geeſt dat gy verdient te zijn gekroont,
Met onverwelkbre krans van geurige Laurieren,
Welke als wijn-ranken om het zelve heene ſwieren,
Ten ſpiegel van die geen die u op 't zelfde ſpoor
Na ſtappen onvermoeyt, gy gaat ons zo braaf voor
In het verdedigen van *d'oorzaak der Verpligting:*
('t Welk yeder leereling aanſteekt met een verligting,)
Dat d'Oude Luyſter van dees Hooge-School niet min
Zal ſchitt'ren in het oog der Wyſe als in 't begin,
Ja heerelijker nog haar ſtraàlen doen herleeven,
Die menig Laſter-Tong de dood-ſteek tragt te geven.

Amoris & Honoris ergò poſuit

J. CLIFTON

Jur. Studioſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

FRATER FRATRI

Diſſertationem de Cauſis obligationum ſecundam publice defendenti.

TE celebrare, *Frater*, merito me Jure puderet.
Te laudans caneret carmina Muſa mihi.
Dum devota tamen conſcendis pulpita Muſis,
Gratulor ingenium tanta dediſſe tuum
Ergo, Palæſtriten, pares avelle minaces;
Te viridi ſerto docta Minerva manet.

ita applaudit

DANIEL DEUTZ.

Phil. St.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

tur in ſubjectos, intelligi ſane nequit, quomodo jam tum in ſtatu naturali extiterit, quo alter alteri ſubjectus non erat.

§. 10. Potius itaque dicendum, poſſe civitatem jus aliquod habere quod ſinguli ante non habuerint arg. *l.* 46. *ff. de A. R. D.* Sic nemo dixerit, homines ſingulos habere facultatem ſibi ipſi leges ferendi, & tamen dum omnes voluntatem ſuam unius voluntati ſubjiciunt, oritur poteſtas omnibus leges præſcribendi. Eodem modo Princeps vel Reſp. facultatem habere poteſt pœnis ſingulos coercendi, quam ſinguli ante non habebant. Eaque facile conſtitui poteſt, dum ſinguli ſeſe obligant, quod non ſolum delinquentem defendere nolint, ſed & ſi opus ſit vires ſuas accommodare contra eum, quem Rector Civitatis ſupplicio affecturus eſt. v. *Puffend. de J. Nat. & Gent. Lib.* 8. *c.* 3.

§. 11. Dividitur *Maleficium* ſeu *Delictum* in genere acceptum, *Jure Civili*, in *Publicum & Privatum. t. t. ff. & I. de publ. jud. t. ff. de priv. delict.*

§. 12. *Publicum* eſt, *quod ex Lege quadam publicorum judiciorum deſcendit l.* 1. *ff. de publ. jud. & directo maxime tendit in læſionem Reip. Cujus accuſatio publica eſt, cuivis ex populo competens.* §. 1. *I. de publ. jud.* Quod κατ' ἐξοχὴν *Crimen* dici ſolet. v. *l.* 17. §. 16. *ff. de Æd. Ed. l.* 3. §. 1. *Stellion. l.* 1. *pr.* §. 1. *ad L. Jul. Maj. l.* 1. *ff. de publ. jud.*

§. 13. *Privatum* vero, quod *directo magis tendit ad læſionem privatorum, cujus accuſatio ei maxime competit cujus intereſt.*

§. 14. Delicta *privata* ſubdividi poſſunt in *Ordinaria & Extraordinaria*, quibus etiam annumerare licet

Popularia. l. 1. §. 1. *ff. de pœn. l.* 3. *ff. de extraord. crim. l.* 2. *ff. de concuſſ.* arg. *l.* 3. §. 1. *ff. de pop. act.*

§. 15. Sed ex *Ordinariis* agit fere læſus *Civiliter* i. e. ad rem vel pœnam ſibi applicandam. *§. ult. I. de injur.* Ex *Extraordinariis* vero *Criminaliter. d. l.* 1. 6. *ſ. leg. ff. de extr. crim.*

§. 16. Cum vero læſio privata, ad publicum etiam, per indirectum, pertineat, permiſſum quoque poſtmodum eſt, ut etiam de *Privatis delictis* extra ordinem agere liceret criminaliter, ad pœnam corporalem, vel pecuniariam fiſco applicandam. *l. ult. ff. de priv. delict. l. ult. ff. de furt. l. ult. ff. de injur.*

§. 17. *Delicta* autem *Privata Ordinaria* ſunt quatuor, *Furtum*, *Rapina*, *damnum*, & *Injuria. pr. I. de obl. quæ ex delict. Extraordinaria* plurima. v. *tit. ff. de Extraord. crim. & ſeqq.*

CAP. V.

§. 1. QVarta *Obligationum cauſa Ordinaria* eſt QUASI MALEFICIUM ſeu QUASI DELICTUM. *§. ult. I. de Oblig.*

§. 2. Neque obſtat hic iterum *l.* 1. *pr. ff. de O. & A.* Quemodmodum enim in §. 1. *I. de Act.* ſub Maleficio Quaſi Maleficium continetur, ita & *Gajus* JC. ſub *Maleficio* ibi *Quaſi maleficium* haud dubie comprehendit. Tum quia *Imp. Quaſi Maleficium* ceu *Cauſam Obligationis d. §. ult.* expreſſe memorat. Tum quia *Gajus* JCtus auctor. *d. l.* 1. quæ ex *Lib.* 11. *Aureorum*, ſeu *Rerum Cottidianarum*, excerpta eſt, *Libro* 111. *Aureor.* ex quo excerpta eſt *l.* 5. §. 4. *& ſeqq. ff. de Obl. & Act. l.* 6. *ff. de Extr. cogn. Quaſi delicta* expoſuit.

§. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 3. Eſt autem *Quaſi Delictum*, *Factum, quod quidem proprie delictum non eſt, ſed propter culpam delicto eſt proximum.*

§. 4. Cujus quatuor ſpecies memorat *Gajus d. l.* 5. §. 4. *& ſeqq. de O. & A. l.* 6. *ff. de Extr. cogn.* nec non *Imp. t. I. de Obl. quæ quas. ex delict.* 1. Si Judex per imprudentiam male judicaverit. 2. Si ex alicujus cœnaculo in viam publicam dejectum effuſumve aliquid eſt, ita ut alicui noceret. 3. Si quis ſupra viam publicam periculoſe aliquid poſitum vel ſuſpenſum habuerit, quod poteſt ſi ceciderit alicui nocere. & 4. Si in navi caupona vel ſtabulo, per eos quorum opera Exercitor navis cauponæ vel ſtabuli utitur, factum ſit.

§. 5. Cumque idem numerus & *Gajo* & *Imp.* ſervatus, ſit, probabile hoc argumentum præbet, dicta negotia ſola *Quaſi delicta* vocata eſſe.

CAP. VI.

§. 1. ET has quidem tanquam *Ordinarias* easque *Propinqnas Obligationum Cauſas* notavit Imp. *d. §. ult. I. de obl.*

§. 2. Sed ſufficere non ſunt viſæ *Gajo d. l.* 1. *pr. ff. de O. & A.* Cum enim videret multa ſupereſſe negotia, quæ neque *Contractus* eſſent neque *Delicta*, neque iis ſimilia, ut neque ad *Quaſi Contractus* neque ad *Quaſi Delicta* referri ſatis commode poſſent, ex quibus tamen propter æquitatis rationem obligatio naſcitur, eas in genere inſuper naſci monuit *proprio jure ex Variis Cauſarum figuris. d. l.* 1. *pr. ff. de O & A.*

§. 3. Quas *Varias cauſarum figuras* varie accipiunt Interpretes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

§. 4. Sunt, qui eas tam late accipiunt, ut & *Jus in re* ſub iis comprehendi cenſeant. Qui à ſcopo & ſententia *Gaji* haud dubie longe aberrant. Poſita enim eſt *d. l.* 1. ſub *tit. de Obl.* & *Act.* quo de *Jure in re* non agitur. *Cauſasque Obligationum* exponere voluit *Gajus*, non etiam *Juris in Re*, uti ex *d. l.* 1. manifeſtiſſimum eſt. Neque ullum probabile argumentum in medium proferunt, quo hanc ſuam ſententiam adſtruant.

§. 5. Quidam per *Varias cauſarum figuras* intelligi volunt *Condictionem furtivam*, quæ ex delicto naſcatur ex parte Rei, ex dominio vero ex parre Actoris. Quæ quidem explicatio prorſus inepta eſt.

§. 6. DD. communiter per *Varias cauſarum figuras*, *Quaſi Contractus*, & *Quaſi maleficia* intelligenda cenſent, eo quod *Gajus Contractus* tantum & *Delicti* proxime mentionem fecerat.

§. 7. Quoniam autem hac de re DD. agunt ad §. 1. *I. de Act.* circa ea verba *& aliis quibuſdam modis*, apparet hæc ipſis ſynonyma eſſe, *aliis quibuſdam modis*, & ex *Variis cauſarum figuris*. In quo recte reprehenduntur a *J. Fab. in d.* §. 1. *n.* 5. qui notat, ea verba, non referenda eſſe, ad remotiora de Obligatione ex *Maleficio* aut *Contractu*, ſed ad proxime antecedentia, formulam videlicet agendi, *Aio te mihi dare oportere*. Quæ non tantum de *dando*, ſed & *faciendo*, *præſtando*, *reſtituendo* concipi poteſt.

§. 8. Ratio etiam non patitur, ut *Varias Cauſarum figuras*, de *Quaſi Contractibus* & *Quaſi Maleficiis* accipiamus. Sub *Contractu* enim *Quaſi Contractum* & ſub *Maleficio Quaſi maleficium* comprehendiſſe *Gajum*, oſtenſum ſupra C. 3. & 5. Variaque ſunt Ne-

gotia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

gotia obligatoria quæ neque ad *Contractus* neque ad *Delicta* ullo modo referri poſſunt.

§. 9. Verior itaque eorum ſententia eſt qui cenſent *Gajum* JCtum, poſtquam cauſas obligationum ordinarias dixiſſet, cautionis loco ſubjicere, eſſe & aliquas quæ extra eas cauſas naſcantur ex *Variis cauſarum figuris*; Et eſſe adeo *Cauſas Obligationum* quasdam *Extraordinarias* & *Irregulares*, quæ neque certo nomine, neque certa regula comprehendi poſſint, ex quibus tamen ob ſolam & ſingularem æquitatem obligatio detur & Actio. Quas per ſpecies in ſequentibus examinabimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

COROLLARIA RESPONDENTIS.

I.

PRinceps jus alicui quæſitum ſine cauſa auferre non poteſt.

II.

Doctori Juris, minori 25. annis, ſi in negotio gerendo, quod ad peritiam Juris non pertinet, læſum ſe probet, reſtitutio in integrum deneganda non eſt.

III.

Condictio furtiva tranſit in heredem inſolidum.

IV.

Qui pecuniam credidit ad navem reficiendam, in Navi non habet hypothecam tacitam.

V.

Adoleſcentes minores inviti curatores accipiunt.

VI.

Fidejuſſor in duriorem cauſam adhibitus, omnino non obligatur.

F I N I S.

AAN
DE HEER ANTONIUS DEUTZ,
als hy
de Cauſis Obligationum
met groot lof
Twiſtreden voerde in de Hooge *Schole* tot *Harderwijck*.

SOo leeft dan *Weſtenberg* onſterff'lik in ſijn bladen
Met *Cadmus* dogtertjes in 't ſwart gekleedt beladen,
En ſendt ſijn naam van daar de *Son* in 't opgaan blinkt,
Tot daar hy in de Schoot der golven we'er verſinkt.
Nu luſt my, *Weſtenberg* op nieuw den lof te ſingen
Van uwen Leerling *Deutz* de *roem* der Jongelingen
Van 't magtig *Amſterdam*, die aller Steden Stadt,
Die al wat Pragtig is, in hare wal bevat.
Gy leydt hem met een ſleep van deftigheit ter zale
Van 't held're Kerk-gevaart der *Wijsheyd*, om de ſtralen
Van ſijn beſchaaft verſtand te ſenden aan den dach,
Dat elk den *Meeſter* in den *Leerling* leſen mach.
Soo *Deutz*, toon ſoo te ſijn een van de beſte Loten,
Uyt *Weſtenbergs* gebouw der *Regtskund*, opgeſchoten
Tot vreugde van dat huys, dat heerelik geſlagt,
De *Bloem* der *Koopmanſchap*, dat u ter weereld bragt:
Soo ſal met u uw huys ook met geleertheyd pralen,
En met dien glans de kring der Wareld overſtralen.
Geleerdheyd, *koopmanſchap* ſijn *zuylen*, daar de Staat
Van 's Lands welvarentheyd onwrikbaar vaſt opſtaat.
Gods zegen heeft uw huys met rijkdom overladen,
Met eer met tijd'lik goed: met koſteler *Cieraden*
Verciert de ſelve *God* door *Weſtenberg* uw geeſt,
Terwijl hy die beſchaaft en vormt als op de leeſt

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Van ſijn geleertheyd, en u aanwijſt hoe te ſoekken,
Te vinden het *geheym*, dat ſchuyl loopt in de boekken
Der *Roomſe* wetten: dit betoont gy, wijl gy ſtaat
Gegeſpt in 't harnas van de reden, en verſlaat
Den drom en 't digt verbandt der gener, die ſig ſtellen
Om d' eer uws *Meeſters* in ſijn werk ter ne'er te vellen.
Soo vlogt eerſt *Melchior*, nu *Deutz* een krans om 't hooft,
Wiens glory 't ongelijk der tijden noyt verdooft.
Het vuur van *Ramoth*, en de blixem der *Robijnen*
Verlieſt de kragt en moet voor ſulk een ligt verdwijnen.
Hoog-leeraar *Weſtenberg*, die op de ſtoel vertoont
Een *leerling*, daar uw geeſt nu reeds ten deel inwoont,
Vergun my, dat ik mag mijn *Hertsgeneygtheyd* uyten?
Het oordeel zy aan u, of 't wel of niet ſal ſluyten:
God gun u, dat gy lang des levens dagen rekt,
Die in de *Regtskund* ons een *Cynoſuur* verſtrekt:
Mits gy der dagen ſat een *Phenix* wilt gelijken,
Die 't in ſijn geurig neſt als ſagtjes ne'er liet ſtrijken,
Waar na de Son de Vlam in 't kruydig dood-bed ſtak:
Hy ſtierf daar in dat Vuur van *Calmus* met gemak,
Bewuſt dat uyt ſijn aſch een and're Soon ſouw rijſen,
Aan wie gelijk aan hem, de Voog'len eer bewijſen.
Mits uw begaaftheydt ook veel Ed'le vrugten teelt,
Die opgevoedt door u, ſijn met uw geeſt bedeelt.
Als *Melchior* voorheen, en *Deutz* ons nu kan toonen,
Dat zy van uw vernuft geen averegtſe ſoonen,
Maar egte ſpruyten ſijn: ſoo dat des *Regtersbank*
U *Phenix* by u graf noch ewiglik bedank
Voor ſulke *Pleyters*, die als *Cicero* voor deſen,
De hele Wareld met welſeggentheyd beleſen.
Soo leeft gy na uw doodt, gelijk de Son braveert,
Die in ſijn ondergaan de kim met goud ſchakeert.

Hæc in honorem doctiſſimi domini defendentis
tenui modulabar avena

JER. HENR. STOLTZ J.U.D.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
445 F 121